

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11969/2025
24.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Балтић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Ксенија Булатовић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 184/25 од 09.04.2025. године, у седници одржаној 24.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 184/25 од 09.04.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П2 433/24 од 15.01.2025. године, ставом првим изреке, одређена је према туженој ББ мера заштите од насиља у породици у виду забране даљег узнемиравања тужиоца АА као члана породице, која заштитна мера траје годину дана. Ставом другим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 184/25 од 09.04.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П2 433/24 од 15.01.2025. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је син тужене и до новембра 2023. године живели су на истој адреси у ..., у одвојеним стамбеним објектима који имају заједничко двориште. Породични односи између парничних странака су трајно поремећени од 2018. године и у протеклих неколико година немају контакт и међусобно не комуницирају, а тужена не комуницира ни са супругом и ћерком тужиоца. Тужилац сада живи у стану у ... са својом супругом, с тим што повремено обилази кућу у којој је живео. Током 2020. године, 2021. године и 2022. године тужилац је пријављивао тужену полицији због породичног насиља, које се манифестује вербално са изузетно ниским нивоом фрустрационе толеранције и огледа се у томе што тужена тужиоца кад је сам или у присуству других људи вређа и псује, што исто чини у присуству подстанара тужиоца, с којим размеђује вулгарне дијалоге, вређа и псује када имају госте, којима се вулгарно обраћа. Повишено агресивно понашање, псовање, вређање, претње „да ће да им дође главе“ и друго непримерено понашање које се испољава кроз вулгарне гестакулације тужена испољава пред камерама које је тужилац поставио испред своје куће, посебно од периода када је полиција долазила да је тражи, а она није хтела да откључа врата. По пријавама тужиоца, кривични поступак који је покренут током 2021. године још није окончан.

Према мишљењу Центра за социјални рад Панчево од 17.05.2023. године оправдано је одређивање мере заштите од насиља у породици према мајци тужиоца, а што је такође накнадно потврђено у мишљењу Центра за социјални рад од 07.11.2024. године као и додатног изјашњења од 13.12.2024. године у коме стоји да је туженој према тужиоцу изречена хитна мера, али да су сличне претње и вређања од стране тужене настављене и након одређене мере, те да се не ради о једном догађају или инциденту, већ да је присутан образац понашања који се понавља током више година и садржи увреде, псовке, имплицитне и експлицитне претње од стране тужене које су упућиване тужиоцу, због чега је код тужиоца присутно осећање угрожености, забринутости, страха и стрепње за безбедност, живот и здравље, што траје више година. Према закључку Центра за социјални рад, све индикације указују на постојање повишеног ризика од појаве насилничког понашања, те је изрицање мере заштите од насиља у породици оправдано. Код тужене није присутно осећање кајања нити кривице, као ни увида у властиту одговорност, а такође није запажена ни брига нити емпатија за здравствено стање сина који је кардиолошки оболео, имао инфаркт миокарда и уграђених пет стентова, па у том смислу га излаже стресним и узнемиравајућим ситуацијама, што за њега представља здравствени ризик.

Код тако утврђеног чињеничног стања, суд је изрекао меру заштите од насиља у породици туженој, након што је оценио да су испуњени услови за издавање такве мере, јер је она својим понашањем у дужем временском периоду у континуитету угрожавала душевно здравље и спокојство тужиоца. У конкретном случају, по оцени нижестепених судова, утврђено је понашање тужене према сину, које угрожава његово душевно стање и спокојство, представља акт породичног насиља јер одступа од стандарда уобичајеног опхођења према члану породице, а код тужене је створен образац понашања који је присутан дуги низ година, који код тужиоца доводи до осећања угрожености, стрепње, страха и забринутости за своју безбедност чак и у ситуацији кад није у непосредном контакту са туженом, при чему понашање тужене излази из оквира

нормалних породичних односа и представља психичко насиље, те је одређена мера заштите сходно одредбама чланова 197. и 198. Породичног закона.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Чланом 197. став 1. Породичног закона прописано је да је насиље у породици понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице, а насиљем у породици у смислу става 2. тачка 6. овог члана, сматра се, између осталог и вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање. Уколико суд утврди да постоји насиље у породици, овлашћен је, да у смислу члана 198. Породичног закона, одреди једну или више мера заштите од насиља у породици, којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице, које су одређене таксативно, по систему енумерације, тако да суд није овлашћен да одреди било какву другу меру.

Законска дефиниција насиља у породици омогућава свеобухватну заштиту, спречавање и сузбијање насиља у породици и обухвата све могуће видове испољавања насиља тј. свако дрско, безобзирно и злонамерно понашање којим се угрожавају основне вредности људског бића – његов телесни интегритет, душевно здравље и спокојство. Овако широко дефинисање појма насиља у породици је неопходно како би се омогућила правовремена реакција институције система на насиље у породици, тј. одређивање мере заштите од насиља у породици док оно још увек није попримило теже облике, јер се тиме може прекинути процес ескалације насиља. Сви видови насиља према члану породице, између осталог вређање, дрскост, безобзирност и злонамерност, су компоненте насиља у породици, његова суштинска обележја, која га јасно разликују од дозвољеног понашања. Ови појмови представљају типичне правне стандарде, чију садржину суд треба да попуни својим судом вредности. Да би критеријуми за конкретизацију ових правних стандарда довели до адекватне и правовремене реакције на насиље у циљу његовог спречавања, неопходно је да суд покаже „нулту толеранцију“ на насиље, што подразумева да се свако понашање које одступа од стандарда „нормалног“ опхођења и комуникације са члановима породице квалификује као насиље у породици.

Мере заштите од насиља у породици се изричу због већ испољеног насиља. Извршено породично насиље, без обзира на интензитет и облик испољавања, довољан је разлог за изрицање мера породично правне заштите, при чему треба имати у виду да породично насиље, по правилу, има узлазну линију у виду облика испољавања и последица које изазива, због чега је неопходно изрицање мера заштите онда када насиље још увек није попримило теже облике. Сврха заштитних породично правних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интергиритета, здравља и личне безбедности члана породице изложеног насиљу, као и да се отклоне околности које погодују и подстичу понављање насиља, односно извршење других видова насиља. Која мера заштите ће се изрећи зависи од конкретне радње која представља насиље у породици, опасности која се том радњом изазива, узнемирености члана породице за тако предузете радње, његове угрожености, као и процене степена опасности од поновљеног насиља.

Супротно наводима ревизије, и по оцени Врховног суда, у конкретном случају у понашању тужене су се стекли елементи насиља у породици. Тужена, према утврђеном чињеничном стању, у дужем временском периоду врши психичко насиље над тужиоцем, и код ње је присутан образац понашања који се понавља током више година и садржи увреде, псовке, имплицитне и експлицитне претње које су упућиване тужиоцу, због чега је код тужиоца присутно осећање угрожености, забринутости, страха и стрепње за безбедност, живот и здравље, што траје више година. Такво понашање се може оквалификовати као понашање којим се угрожава душевно здравље и спокојство члана породице, а што је потврђено и мишљењем Центра за социјални рад. Услед наведеног, правилна је оцена нижестепених судова да је, како је тужена показала склоност ка вербалном насиљу, оправдано одређивање мера заштите од насиља у породици како би се постигла сврха заштитних породично правних мера, у циљу обезбеђивања тужиоцу мира, спокоја, безбедности и живота без страха од даљег насиља.

Осталим наводима ревизије тужена понавља наводе истакнуте у жалби. Другостепени суд је правилно оценио све жалбене наводе тужене који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге, па се тим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега они нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**